

Om avgörandet

Domstol: Migrationsöverdomstolen

Målnummer: UM 4827-24

Referatnummer: MIG 2025:3

Avgörandedatum: 2025-03-06

Rättsområde

Migrationsmål

Lagrum

- 4 kap. 5 b § och 4 kap. 3 § andra stycket 1 utlänningslagen 2005:716
- Artikel 14.4 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (skyddsgrundsdirektivet)

Hänvisade rättsfall

- [MIG 2021:9](#)
- EU-domstolens dom den 6 juli 2023 (Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, C-402/22, EU:C:2023:543)

MIG 2025:3

Grovt vapenbrott har bedömts vara ett sådant synnerligen grovt brott att en flyktingstatusförklaring får återkallas.

Referat

AA, som är medborgare i Irak, beviljades tidsbegränsat uppehållstillstånd och flyktingstatusförklaring i juli 2017. I september 2020 dömdes han för misshandel, grovt olaga hot, ringa narkotikabrott och grovt vapenbrott till fängelse i två år och sex månader. Domen har fått laga kraft.

Migrationsverket beslutade i januari 2024 att återkalla AA:s flyktingstatusförklaring eftersom det grova vapenbrott han dömts för utgör ett synnerligen grovt brott.

AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2024-04-09, ordförande Björnsson samt tre nämndemän), som avslag överklagandet i den del det avsåg flyktingstatusförklaring.

AA överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle upphäva beslutet att återkalla hans flyktingstatusförklaring. Han förde fram följande. Det grova vapenbrott han dömts för är inte ett synnerligen grovt brott i utlänningslagens mening. Det hittades inte någon ammunition i samband med vapnet. Han utgör inte en allvarlig fara mot allmän ordning och säkerhet i Sverige.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och förde fram följande. Vapenbrott är till sin karaktär brottslighet som utgör en allvarlig fara för grundläggande samhällsintressen. Den omständigheten att ammunition till det avsågade hagelgeväret inte fanns i bostaden utesluter inte i sig att vapnet skulle kunna komma till brottslig användning.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2025-03-06, Liljeqvist, van der Stad och Johansson, referent), yttrade:

1 Vad målet gäller

Frågan i målet är om det grova vapenbrott som AA har dömts för är ett sådant brott som medför att hans flyktingstatusförklaring får återkallas.

2 Tillämpliga bestämmelser m.m.

En flyktingstatusförklaring får återkallas om utlänningsgenom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle vara förenat med allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom eller henne stanna i Sverige, se 4 kap. 5 b § och 4 kap. 3 § andra stycket 1 utlänningslagen (2005:716). Bestämmelserna motsvarar artikel 14.4 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (skyddsgrundsdirektivet).

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2021:9 uttalat att möjligheten att neka en flykting flyktingstatusförklaring ska tillämpas restriktivt. Vid bedömningen av om brottet är ett sådant synnerligen grovt brott som avses i 4 kap. 3 § andra stycket 1 utlänningslagen ska en individuell bedömning göras där hänsyn, förutom till brottets natur, även ska tas till bl.a. omständigheter hänförliga till den särskilda gärningen.

EU-domstolen har i sitt avgörande den 6 juli 2023 (Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, C-402/22, EU:C:2023:543) uttalat bl.a. följande avseende tillämpningen av artikel 14.4 b i skyddsgrundsdirektivet. Det måste finnas minst en lagakraftvunnen dom avseende ett enskilt brott som är att betrakta som synnerligen grovt. Det ska vara fråga om ett brott som har exceptionellt hög allvarsgrad och som allvarligt undergräver det berörda samhällets rättsordning.

Vid bedömningen av denna allvarsgrad ska hänsyn bland annat tas till såväl den föreskrivna som den utdömda påföljden, brottets natur, eventuella försvårande eller förmildrande omständigheter, huruvida uppsåt förelåg, arten och omfattningen av de skador som brottet orsakat liksom det förfarande som tillämpas för att beivra brottet. Eftersom tillämpningen av artikel 14.4 b i skyddsgrundsdirektivet är begränsad till synnerligen allvarliga brott, kan således endast ett brott som motiverat en särskilt sträng påföljd i den straffskala som allmänt tillämpas i den berörda medlemsstaten anses utgöra ett synnerligen allvarligt brott. Utöver bedömningen att det är fråga om ett synnerligen grovt brott, måste utlänningen bedömas utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Härefter måste en proportionalitetsbedömning göras, varvid den samhällsfara som utlänningen utgör ska vägas mot konsekvenserna av att han eller hon inte längre åtnjuter de rättigheter som erhålls med anledning av flyktingskapet.

3 Migrationsöverdomstolens bedömning

3.1 Prövningsordningen

Möjligheten att återkalla en flyktingstatusförklaring med anledning av brott ska tillämpas restriktivt. Utöver att det ska vara frågan om ett synnerligen grovt brott ska den enskilde utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Det måste även göras en proportionalitetsbedömning där samhällsfaran vägs mot de rättigheter som utlänningen får med anledning av flyktingskapet. Av de brott som AA dömts för bedömer Migrationsöverdomstolen att det endast är det grova vapenbrottet som aktualiserar frågan om han gjort sig skyldig till ett synnerligen grovt brott.

3.2 Utgör det grova vapenbrottet ett synnerligen grovt brott?

Vid denna bedömning ska, som tidigare nämnts, enligt EU-domstolen ett antal faktorer beaktas. Migrationsöverdomstolen har tidigare uttalat att det ska göras en individuell bedömning där hänsyn, förutom till brottets natur, även ska tas till bl.a. omständigheter hänförliga till den särskilda gärningen. Varken tidigare avgöranden från Migrationsöverdomstolen eller EU-domstolen innehåller en uttömmande uppräkningslista av vilka faktorer som ska beaktas utan det avgörande är att en helhetsbedömning ska göras.

EU-domstolen har i det tidigare nämnda avgörandet uttalat att endast ett brott som motiverat en särskilt sträng påföljd i den straffskala som allmänt tillämpas i den berörda medlemsstaten kan anses utgöra ett synnerligen grovt brott (punkt 42).

Brottet vapenbrott är indelat i fyra svårhetsgrader – ringa, normalgraden, grovt och synnerligen grovt. När AA begick det grova vapenbrottet var det lägsta straffet för ringa vapenbrott böter och det högsta straffet för synnerligen grovt vapenbrott fängelse i sex år. Den som uppsåtligen innehade ett skjutvapen utan att ha rätt till det kunde då alltså straffas med allt från böter till fängelse i högst sex år. Enligt Migrationsöverdomstolens mening bör denna samlade straffskala utgöra den ram inom vilken det ska bedömas om det brott AA dömts för "motiverat en särskilt sträng påföljd". Vid en sådan bedömning och med hänsyn tagen till att grundregeln i svenska domstolar är att straffmätningen tar sin utgångspunkt i den nedre delen av straffskalan och att den övre delen av straffskalan sällan utnyttjas, anser Migrationsöverdomstolen att det straff AA dömts till är en sådan särskilt sträng påföljd som enligt EU-domstolens avgörande är en förutsättning för att ett brott ska kunna bedömas som synnerligen grovt.

Vid en samlad bedömning är det Migrationsöverdomstolens slutsats att AA genom det grova vapenbrott han dömts för gjort sig skyldig till ett brott med tillräckligt hög allvarsgrad och som allvarligt undergräver rättsordningen. Brottet är därmed att bedömas som synnerligen grovt.

3.3 Utgör AA ett hot mot ett grundläggande samhällsintresse?

Vid denna prövning ska såväl det synnerligen grova brottet som övrig brottslighet den enskilde dömts för beaktas. Enligt Migrationsöverdomstolen är grovt vapenbrott ett brott som är ett hot mot ett grundläggande samhällsintresse genom att det utgör förutsättningen för en lång rad andra våldsbrott. Redan på denna grund utgör AA ett verkligt, faktiskt och allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse.

3.4 Är det proportionerligt att återkalla AA:s flyktingstatusförklaring?

När en utlänning bedömts ha begått ett synnerligen grovt brott och vidare anses utgöra ett hot mot ett grundläggande samhällsintresse, måste det enligt Migrationsöverdomstolens mening föreligga speciella och kvalificerade omständigheter för att en återkallelse inte ska anses vara proportionerlig. Vad som framkommit i målet utgör inte sådana omständigheter. Det är därmed proportionerligt att återkalla AA:s flyktingstatusförklaring.

Migrationsöverdomstolens avgörande

Migrationsöverdomstolen avslår AA:s yrkande om flyktingstatusförklaring.